

Назар М.М., Мещеряков Д.С.

Інститут психології імені Г.С. Костюка

НАПН України

<http://orcid.org/0000-0002-9104-2585>

<http://orcid.org/0000-0001-6831-8654>

Значення інтернет-комунікації в процесі дистанційного навчання у мережі Інтернет

Актуальним питанням для сучасного суспільства, що переходить на інформаційну стадію свого розвитку, є психологічний вплив перманентного зростання соціальної ролі та функціонального значення електронних гаджетів, що використовуються для задоволення потреб та досягнення особисто значущих цілей, в той час як опосередкування ними різних видів людської діяльності набуває все більш масового характеру. Одним з таких видів діяльності вже давно стало спілкування. Загалом, у контексті інформатизації, здатність встановлювати контакти, розвивати взаємовідносини, обмінюватися діяльністю та досвідом починає відігравати особливу роль. Зростає роль і важливість комунікації в процесі дистанційного навчання у мережі Інтернет, адже ціна помилки суттєво більша за звичайну, не віртуальну комунікацію – внаслідок обмеженої можливості отримати достовірну інформацію через інші канали та технологій «журналювання» та подальшого перегляду комунікативних дій. Отже, постає питання ефективності комунікацій та достовірності отриманої інформації через Інтернет.

Ефективність спілкування, як мінімум інтерсуб'єктного, вказує на себе як на вкрай необхідне вміння, більш загально – фундаментально цінний особистісний ресурс. Особливе значення комунікативної компетентності дозволяє сприймати її як суттєвий компонент або навіть аспект суб'єктної активності.

В найбільш загальному розумінні комунікативну компетентність можна визначити як здатність до ефективного спілкування.

Одним з шляхів збільшення ефективності інтернет-комунікації в процесі дистанційного навчання у мережі Інтернет є його організація згідно моделі віртуального освітнього середовища.

Актуальність формування і застосування віртуальних навчальних освітніх середовищ визначається, зокрема, такими чинниками: 1) забезпеченням широкого доступу суб'єктів навчання та освіти до джерел інформації; 2) необхідністю впровадження у процес навчання та освіти сучасних комп'ютерних технологій, здатних сприяти забезпеченню комплексної різnobічної оцінки рівня успішності, продуктивного самостійного використання «зворотного зв'язку на зворотній зв'язок»; 3) потребою використання комп'ютерних мультимедійних засобів навчання та освіти, що дають можливості їхньої індивідуалізації та диференціації, сприяння формування професійної компетентності.

Контентна архітектура ефективної системи дистанційного навчального курсу передбачає дві частини. Перша – контент управління учіннєвою діяльністю, організації процесу навчання, тобто зовнішній контент, або, інакше кажучи – інтерфейс, оболонка.

Друга частина контенту (внутрішній контент системи, зміст навчання, експертний модуль) передбачає формування відповідної системи здатностей і психологічних компетенцій.

Інтернет-тренінги – електронна технологія дистанційного навчання, що має ґрунтовні потенціали здійснення себе як інноваційного і разом з тим потужного інструменту у сфері дистанційного навчання та освіти, як знаряддя побудови і розвитку віртуальних освітніх середовищ, а також як ефективного засобу зміни і оптимізації психологічного стану та особистісного зростання учасників у сфері дистанційної психологічної роботи.

Розробка і застосування моделі учасника дистанційних навчальних проектів, що здійснюються у мережі Інтернет на основі сучасних інфокомунікативних технологій, відносяться до найважливіших складових організації сучасних інтернет-тренінгів. Модель учасника навчальних програм існує для опису, обґрунтування та підвищення ефективності процесу навчання, його індивідуалізації та гнучкості. Головним завданням такої моделі може вважатися виділення підстави для розробки і здійснення навчального впливу.

Отже, значення ефективної інтернет-комунікації з часом буде лише посилюватися, вимагаючи від нас поєднувати психологічні та технічні технології для її здійснення. Можливим, хоча далеко не єдиним, варіантом такого здійснення в майбутньому є поява штучного інтелекту, що буде виконувати рутинні обов'язки тьютора дистанційних курсів, тоді як людина-тьютор буде мати функції контролю, стратегічного планування та вирішення нестандартних комунікацій.

Список використаних джерел

1. Дистанційне навчання: психологічні засади : монографія / М.Л. Смульсон, Ю.І. Машбиць, М.І. Жалдак та ін. ; за ред. М.Л. Смульсон. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2012.
2. Інтелектуальний розвиток дорослих у віртуальному освітньому просторі : монографія [Електронний ресурс] / М.Л. Смульсон, Ю.М. Лотоцька, М.М. Назар, П.П. Дітюк, І.Г. Коваленко-Кобилянська [та ін.] ; за ред. М. Л. Смульсон. – К. : Педагогічна думка, 2015. – 221 с. – Режим доступу : <http://lib.iitta.gov.ua/10064>
3. Мещеряков Д.С., Назар М.М. Психологічні підходи до розробки моделі респондента, що мотивований брати участь у дистанційних навчальних курсах / Д.С. Мещеряков, М.М. Назар. // Технології розвитку інтелекту. - Т. 1. - № 7. – К. : Інститут психології ім. Г.С. Костюка НАПН України, 2014. – Режим доступу до статті : http://psyti.org.ua/upload/journals/7/authors/2014/Mescheryakov_Dmytro_Sergiyovych_Nazar_Maksym_Mykolayovych_Psyhologichni_pidhody_do_rozrobky_modeli_responde_ntha.pdf
4. Назар М.М. Інтернет-спілкування як чинник особистісних змін у юнацькому віці [Текст] : дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07 / Назар Максим Миколайович; НАПН України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка. - К., 2010. - 396 арк. : рис. - Бібліogr.: арк. 348-396.
5. Назар М.Н., Мещеряков Д.С. Когнитивный базис создания модели респондента / М.Н. Назар, Д.С. Мещеряков // Научный поиск: Сб. научных работ студентов, аспирантов и преподавателей. - Вып. 13. - Ярославль, 2013. - С. 153-159.